

Op weg naar verbeterd roodb

Het stamboek van de verbeterd roodbonten bestaat al dertig jaar. Het enige Nederlandse vleesras ziet zijn ledental jaarlijks groeien tot inmiddels 185. Die groei geldt ook voor de luxe beveleesde dieren zelf: meer maat, betere benen. Een kleine kern fokkers zet in op een nieuw type verbeterd roodbonte: de natuurlijk kalvende.

TEKST ALICE BOOIJ

BNL noemt Marga van Beukelen het. Bewust Natuurlijk Luxe. De secretaresse van het verbeterd-roodbontstamboek gebruikt de afkorting snel en gemakkelijk. 'Dat is toch waar we met ons ras in de toekomst naartoe willen', verklaart ze.

Het fokdoel luidt: roodbonte dieren fokken met veel luxe bespiering én ruime bekkenmaten om vanzelf te kunnen kalven. 'Het kan', vertelt ze uit eigen ervaring. Met man Jaap realiseerde ze in een jaar al eens 15 procent natuurlijk geboren kalveren bij hun stamboekveestapel. 'De fokkerij gaat langzaam, maar je moet als fokker wel ergens beginnen.'

Uitdaging voor jonge generatie

Stamboekvoorzitter Johan van de Ven geeft aan dat zo'n 15 procent van de leden werkt aan het natuurlijk geboren worden van de verbeterd roodbonten. 'Er zijn veel fokkers die echt niet gaan proberen de kalveren natuurlijk geboren te laten worden', weet hij. 'Zij vinden het risico te groot dat het kalf of de koe de natuurlijke kal-

ving niet overleeft. Dan liever een keizersnede.' Hij ziet met name dat de jongere generatie de uitdaging van natuurlijk kalven aangaat. 'Jonge mensen die ervaring hebben met natuurlijk kalven, bijvoorbeeld veehouders die daarnaast ook melkvee hebben, durven het aan.'

Eind 2018 zal er een evaluatie plaatsvinden van het project Bewust Natuurlijk Luxe. 'Dat gaat een onafhankelijk bureau doen', geeft Van de Ven aan. 'Daar hebben wij geen grip op.' De vraag zal zijn of er de afgelopen veertien tot vijftien jaar genoeg gedaan is om het natuurlijk kalven op de kaart bij de 'dikbilfokkers' te krijgen en of het project verder zal doorgaan.

Het meten van de binnenbekkenmaten is een van de allerbelangrijkste en meest succesvolle maatregelen geweest binnen het project. Is het bekken groot genoeg voor de geboorte van een kalf? Het blijkt dat er veel verschil tussen koeien en stieren is en daarmee is er ook vooruitgang te halen in de fokkerij. Dat blijkt ook uit de fokwaarden die de computer inmiddels produceert. Er zijn verbeterd roodbonte stieren die gemakkelijk

ont 2.0

geboren kalveren geven, ze worden onder fokkers al BNL-stieren genoemd.

Verskil tussen stieren is er zeker en dat geeft hoop voor de toekomst, geeft Van Beukelen aan. 'Er zijn ondertussen meerdere stieren waar je als fokker met het streven natuurlijk te kalven wat mee kunt.' Juist door die stieren te combineren met koeien die ruime bekkenmaten hebben, is de kans op een natuurlijk geboren kalf een stuk groter.

Daarbij is er in het project ook aandacht voor het verbeteren van de kennis rondom de natuurlijke geboorte. 'Je moet de koe de tijd geven in het geboorteprocess, je moet ook weten hoe het met een verlosapparaat werkt en hoe je de koe het beste kunt helpen', noemt Van Beukelen als voorbeelden.

Goede bespieroing houden

Het doel was in 2004 dat ruim dertig jaar later, in 2035, zo'n 60 procent van de dikbullen natuurlijk zou kalven. Toentertijd is ervan uitgegaan dat het minimaal vijf generaties duurt voordat stamboekfokkers zover zijn dat ze koeien en stieren bij elkaar kunnen zoeken die natuurlijk geboren kalveren geven.

'Er is de afgelopen jaren zeker een kentering in gang gezet', signaleert stamboekvoorzitter Johan van de Ven. 'De vraag is alleen of die doorzet. Ik ben voorzichtig positief, omdat het in de praktijk niet altijd goed gaat en uiteindelijk is elk jaar een levend en gezond kalf het allerbelangrijkste.'

In de tussentijd is er met het verbeterd roodbontvee ook genoeg vooruitgang geboekt. De maat van de koeien en stieren is verbeterd en daarbij is de bespieroing niet vergeten. 'De goede bespieroing moeten we erbij hou-

den', geeft Van de Ven aan. 'Die onderscheidt ons van de andere rassen.' In de toekomst ziet de voorzitter kansen door meer op gezondheid te letten. 'We willen vitale kalveren die niet lomp zwaar zijn en koeien die het na de keizersnede ook zonder antibiotica redden.'

Daarnaast noemt hij heel uitdrukkelijk de economie. 'Het rendement van vleesvee is natuurlijk een drama. Door bijvoorbeeld groeigegevens vast te leggen kunnen we daar nog een slag maken.'

In het ras zijn niet alleen de stieren die meer natuurlijk geboren kalveren geven belangrijk, Johan van de Ven wijst ook op de stieren met extra bespieroing. 'Stieren die naast een breed bekken extra bespieroing geven, hebben de toekomst.'

Van de Ven schetst zijn ideale verbeterd roodbonte over tien jaar, bij het veertigjarig jubileum van het stamboek: 'De maat hebben we wel te pakken, het mag misschien nog een tikje hoger. De dieren hebben de juiste bespieroing en veel fijnheid in het beenwerk. Ze hebben voldoende groeipotentieel en zijn gezond.' En natuurlijk kalven? 'Het is geen must, maar het zou mooi zijn wanneer het lukt.'

Internationale belangstelling

Een verbeterd roodbonte waar ook internationaal belangstelling voor is. Van Beukelen merkt op dat dat inmiddels al het geval is. Zo is er bijvoorbeeld belangstelling uit Duitsland. 'We kregen Duitse veehouders op bezoek. Ze kenden het ras niet, maar keken hun ogen uit. Zoveel bespieroing en ook nog eens zo'n prettig karakter', geeft ze de reacties weer. 'Nee, daar zijn de keizersnedes geen issue.' |